

JUHTIMISSÜSTEEMI SUUNISED

Käesolev soovituslik juhend on kehtestatud Finantsinspeksiooni juhatus 8. jaanuari 2016 otsusega nr 1.1-7/4.

Finantsinspeksiooni seaduse (edaspidi nimetatud FIS) § 3 kohaselt teostab Finantsinspeksioon riiklikku finantsjärelevalvet finantssektori stabiilsuse, usaldusväärsuse ja läbipaistvuse ning toimimise efektiivsuse suurendamise, süsteemsete riskide vähendamise ning finantssektori kuritegelikel eesmärkidel ärakasutamise tõkestamisele kaasaaitamise eesmärgil, et kaitsta klientide ja investorite huve nende vahendite säilimisel ning seeläbi toetada Eesti rahasüsteemi stabiilsust.

FIS § 57 lg 1 kohaselt on Finantsinspeksioonil õigus välja anda soovitusliku iseloomuga juhendeid finantssektori tegevust reguleerivate õigusaktide selgitamiseks või finantsjärelevalve subjektide suunamiseks. FIS § 57 lg 2 kohaselt kiidab Finantsinspeksiooni soovitusliku iseloomuga juhendid heaks juhatus oma otsusega ja need avaldatakse FIS § 53 lõikes 3 sätestatud viisil.

Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve asutus (edaspidi EIOPA) on välja andnud „Juhtimissüsteemi suunised“ (EIOPA-BoS-14/253), millest lähtudes kehtestab Finantsinspeksiooni juhatus käesoleva soovitusliku juhendi.

Finantsinspeksiooni soovituslikud juhendid, mis on välja antud tulenevalt EIOPA suuniste järgimisest ning nende lisamisest Finantsinspeksiooni reguleerimis- või järelevalveraamistikku, avalikustatakse Finantsinspeksiooni veebilehel <http://www.fi.ee/>. Kuigi käesolev soovituslik juhend vastab oma tekstilt EIOPA poolt kehtestatud suuniste ametlikule tõlkele (v.a p-d 1.1, 1.4, 1.49 ja tehniline lisa), on suunised algselt kehtestatud inglise keeles. Tagamaks EIOPA suuniste ning seeläbi ka Finantsinspeksiooni soovituslike juhendite ühetaoline rakendamine ja nendest täpne arusaamine, avaldab Finantsinspeksioon oma veebilehel ka EIOPA suuniste ingliskeelsed versioonid ning palub nendega EIOPA suunistel põhinevate Finantsinspeksiooni soovituslike juhendite järgimisel tutvuda.

1. Sissejuhatus

- 1.1. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määruse (EL) nr 1094/2010 (millega asutatakse Euroopa järelevalveasutus, edaspidi „EIOPA määrus“ või „määrus“)¹ artikli 16 kohaselt esitab EIOPA riikide pädevatele asutustele suuniseid selle kohta, kuidas kohaldada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta direktiivi

¹ ELT L 331, 15.12.2010, lk 48-83.

2009/138/EÜ (kindlustus- ja edasikindlustustegevuse alustamise ja jätkamise kohta (edaspidi Solventsus II))².

- 1.2. Need suunised tuginevad Solventsus II direktiivi artiklitele 40–49, 93, 132 ja 246. Komisjoni 10. oktoobri 2014. aasta delegeeritud määruse (EL) 2015/35 (millega täiendatakse direktiivi 2009/138/EÜ) (edaspidi „komisjoni delegeeritud määrus 2015/35”)³ artiklite 258–275 suunised.
- 1.3. Juhtimissüsteemi nõuete eesmärk on tagada ettevõtjate tegevuse arukas ja usaldusväärne juhtimine, seadmata neile liigseid piiranguid oma organisatsioonilise struktuuri valimisel, kui nad kohaldavad nõuetekohaselt ülesannete lahususe põhimõtet.
- 1.4. Võtmefunktsioonideks peetakse nelja juhtimissüsteemi funktsiooni, mis on riskijuhtimise, vastavuskontrolli, akuaari ja siseauditi funktsioonid, ning seega on need olulised või kriitilised funktsioonid.
- 1.5. Käesolevates suunistes esitatakse tasustamispoliitika mitme probleemi täpsem teave, sealhulgas töötasukomisjoni koosseisu kohta.
- 1.6. Sobivuse ja nõuetekohasuse nõuded kehtivad kõigile ettevõtet tegelikult juhtivatele isikutele või isikutele, kellel on muud võtmefunktsioonid tagamaks, et ettevõttes on kõigil asjakohaste funktsioonidega isikutel nõuetekohased kvalifikatsioonid. Nõuete kohaldamisala eesmärk on vältida lünki, mille tõttu ei ole ettevõtja tähtsad isikud hõlmatud, aktsepteerides samal ajal, et võib esineda oluline kattumine kõrgema juhtkonna isikute vahel, keda peetakse ettevõtet tegelikult juhtivateks, ning teiste võtmefunktsioonide täitjate vahel.
- 1.7. Teatise nõudeid kohaldatakse ainult ettevõtet tegelikult juhtivatele isikutele või võtmefunktsioonide täitjatele ning mitte isikutele, kellel on võtmefunktsioon või kes peavad sellega tegelema. Võtmefunktsiooni tegevuse edasiandmise korral või funktsiooni tegevuse osalise edasiandmise korral, kui kõnealust osa peetakse põhiliseks, on vastutav isik see, kes teeb ettevõtja tegevuse edasiandmise järelevalvet.
- 1.8. Riskijuhtimise suuniste lähtepunkt on see, et nõuetekohase riskijuhtimissüsteemi jaoks on vaja integreeritud meetmete tõhusat ja tulemuslikku komplekti, mis peab sobima ettevõtja organisatsioonilise ja operatiivse tegevusega. Ei ole ainsat riskijuhtimissüsteemi, mis sobib kõigile ettevõtjatele; süsteem tuleb kohandada konkreetse ettevõtja jaoks.
- 1.9. Kuigi oma riskide ja maksevõime hindamine (edaspidi „ORSA”) on riskijuhtimissüsteemi osa, kehtestati vastavad suunised eraldi.
- 1.10. Kuigi sisemudeleid nimetatakse riskijuhtimisfunktsiooni vastutusvaldkondade kontekstis, ei käsitle juhtimissüsteemi suunised tervikuna sisemudeliga seotud eriküsimusi.
- 1.11. Solventsus II direktiivi artikliga 132 võetakse kasutusele mõistlikkuse põhimõte, mis käsitleb nõudeid, kuidas ettevõtjad peaksid oma vara investeerima. Investeeringute regulatiivsete piirmäärade puudumine ei tähenda, et ettevõtjad võivad teha investeerimisotsuseid, arvestamata usaldusväärset ja kindlustusvõtjate huve. Solventsus

² ELT L 335, 17.12.2009, lk 1-155.

³ ELT L 12, 17.01.2015, lk 1.

II direktiivi ja komisjoni delegeeritud määruse 2015/35 nõuded laienevad mõistlikkuse põhimõtte teatud põhiaspektidele, näiteks varade ja kohustuste juhtimine, tuletisinstrumentidesse investeerimine, likviidsusrisi juhtimine ja kontsentratsiooniriski juhtimine. Seega ei ole käesolevate suuniste eesmärk neid asjaolusid edasi arendada, vaid keskenduda mõistlikkuse põhimõtte ülejäänud aspektidele.

- 1.12. Aktuaarifunktsiooni puhul keskenduvad käesolevad suunised sellele, mida aktuaarifunktsioon peab tegema, ja mitte sellele, kuidas seda teha. Et aktuaarifunktsiooni eesmärk kvaliteedi tagamise meetme võtmine aktuaari tehniliste eksperdinõuannete kaudu, on see eriti tähtis aktuaarifunktsiooni ülesannete, vastutusvaldkondade ja muude aspektide konkreetsete tehniliste suuniste määramiseks.
- 1.13. Praegu on teatud liikmesriikides olemas vastutava/määratud aktuaari institutsioon. Et vastutavat/määratud aktuaari ei ole Solventsus II direktiiviga ette nähtud, peavad asjaomased järelevalveasutused otsustama, kas jätta vastutav/määratud aktuaar ametisse või mitte, ja kuidas see on seotud aktuaarifunktsiooniga. Ent käesolevates suunistes seda küsimust ei käsitleta.
- 1.14. Tegevuse edasiandmise suunised tuginevad põhimõttel, et kui ettevõtja annab mis tahes funktsiooni või tegevuse edasi, peab ta tagama, et jääb kõigi oma kohustuste täitmise eest täielikult vastutavaks. Eelkõige peab ettevõtja järgima täpseid ja rangeid meetmeid, kui ta annab edasi kriitilise või tähtsa funktsiooni või tegevuse. Eelkõige peab ettevõtja nõuetekohaselt arvestama teenuseosutajaga sõlmitava kirjaliku lepingu sisu.
- 1.15. Konsolideerimisgrupi sisene tegevuse edasiandmine ei erine ilmingimata konsolideerimisgrupi välisest tegevuse edasiandmisest. See võib võimaldada paindlikuma valimisprotsessi kasutamist, aga seda ei tohiks automaatselt käsitada vähem hoolsust ja järelevalvet nõudvana kui konsolideerimisgrupi välist tegevuse edasiandmist.
- 1.16. Suuniseid kohaldatakse nii ettevõtjatele kui ka vajalikele muudatustele konsolideerimisgrupi tasandil. Peale selle kohaldatakse konsolideerimisgruppidele konsolideerimisgrupi suuniseid.
- 1.17. Konsolideerimisgrupi tasandi juhtimisnõuete rakendamist tuleks mõista kui kindla juhtimissüsteemi olemasolu, mida kohaldatakse ühele sidusale majandusüksusele (terviklik lähenemine), mis koosneb kõikidest konsolideerimisgrupi ettevõtjatest.
- 1.18. Solventsus II direktiiviga nõutakse, et konsolideerimisgrupi kõigil kindlustusandjatel ja edasikindlustusandjatel oleks kasutusel riskijuhtimissüsteem ja sisekontrollisüsteem ning et seda nõuet kohaldataks grupis järjepidevalt. Samas peavad konsolideerimisgrupp ja selle järelevalve teostaja arvestama konsolideerimisgrupi riskijuhtimise ja juhtimise seisukohast konsolideerimisgrupi ettevõtjatest tingitud riske.
- 1.19. Kui suunised osutavad konsolideerimisgrupi ettevõtjatele, osutavad need üldjuhul kindlustusandjatele ja edasikindlustusandjatele, aga ka kõigile muudele grupi ettevõtjatele.
- 1.20. Konsolideerimisgrupi tasandil arvestatakse juhtimisnõuetes nii grupi tasandi haldus-, juhtimis- või järelevalveorgani e juhtorgani (s.o osaleva kindlustusandja või edasikindlustusandja või kindlustusvaldusettevõtja või segafinantsvaldusettevõtja juhtorgani) kui ka konsolideerimisgrupi juriidiliste isikute juhtorgani äriühingu üldjuhtimise vastutust.

1.21. Käesolevate suuniste jaoks on välja töötatud järgmised mõisted:

- „ettevõtet tegelikult juhtivad isikud” – riiklike õigusaktide kohaselt juhtorgani liikmed ning samuti kõrgema juhtkonna liikmed. See hõlmab ettevõttes töötavaid isikuid, kes vastutavad kõrgetasemeliste otsuste tegemise eest ning juhtorgani koostatud strateegiate ja heaks kiidetud poliitika rakendamise eest;
- „teiste võtmefunktsioonidega isikud” – võtmefunktsiooniga seotud ülesandeid täitvad kõik isikud;
- „võtmefunktsioonide täitjad” – võtmefunktsiooni eest vastutavad isikud, kuid mitte need, kellel on võtmefunktsioon, kes viivad seda ellu või rakendavad seda.

1.22. Suunistes määratlemata mõistritel on sissejuhatuses osutatud õigusaktides määratletud tähendused.

1.23. Suuniseid hakatakse kohaldama 1. jaanuaril 2016.

1. jagu: Üldised juhtimisnõuded

Suunis 1 – haldus-, juhtimis- või järelevalveorgan

- 1.24. Haldus-, juhtimis- või järelevalveorgan (edaspidi „juhtorgan“) peab suhtlema kohaselt komiteedega, mida ta asutab, ning ettevõtja tippjuhtkonna ja teiste võtmefunktsioonidel olevate isikutega neilt ennetavalt teavet küsides ja vajaduse korral seda kontrollides.
- 1.25. Konsolideerimisgrupi tasandil peab osaleva kindlustusandja või edasikindlustusandja või kindlustusvaldusettevõtja või segafinantsvaldusettevõtja juhtorgan suhtlema nõuetekohaselt konsolideerimisgrupi kõigi nende ettevõtete juhtorganitega, mis mõjutavad oluliselt grupi riskiprofiili, küsides proaktiivselt teavet ja kontrollides otsuseid konsolideerimisgruppi mõjutada võivates küsimustes.

Suunis 2 – juriidiline ja organisatsiooniline struktuur

- 1.26. Ettevõtjal peaks olema juriidiline ja organisatsiooniline struktuur, mille eesmärk on toetada ettevõtja strateegilisi eesmärke ja tegevusi. Seda struktuuri peab olema võimalik sobiva aja jooksul kohandada ettevõtja strateegiliste eesmärkide, tegevuste või ärikeskkonna muutustele.
- 1.27. Konsolideerimisgrupi tasandil peab osaleva kindlustusandja või edasikindlustusandja või kindlustusvaldusettevõtja või segafinantsvaldusettevõtja juhtorgan hindama, kuidas konsolideerimisgrupi struktuuri muutused mõjutavad seotud ettevõtjate finantspositsiooni jätkusuutlikkust ning teeb õigel ajal vajalikud muudatused.
- 1.28. Osaleva kindlustusandja või edasikindlustusandja või kindlustusvaldusettevõtja või segafinantsvaldusettevõtja juhtorgan peab sobivate meetmete võtmiseks omama vajalikke teadmisi konsolideerimisgrupi struktuurist, selle erinevate ettevõtjate ärimudelitest ning nendevahelistest seostest ja suhetest ja konsolideerimisgrupi struktuurist tulenevatest riskidest.

Suunis 3 - olulised otsused

- 1.29. Ettevõtja peab tagama, et ettevõtja iga olulise otsusega on enne selle rakendamist seotud vähemalt kaks ettevõtet tegelikult juhtivat isikut.

Suunis 4 – juhtorgani otsuste dokumenteerimine

- 1.30. Ettevõtja peab dokumenteerima sobival viisil oma juhtorgani otsused ning selle, kuidas riskijuhtimissüsteemist saadud teavet nende tegemisel arvesse võetakse.

Suunis 5 – ülesannete ja vastutuste jaotamine ning lahusus

- 1.31. Ettevõtja peab tagama ülesannete ja vastutuste jaotamise, lahususe ning koordineerimise kooskõlas ettevõtja poliitikaga ning et need kajastuks ülesannete ja vastutuste kirjeldustes. Ettevõtja peab tagama, et kõik tähtsad kohustused on kaetud ja et välditakse ebavajalikke kattuvusi. Edendada tuleb töötajate tõhusat koostööd.

Suunis 6 – juhtimissüsteemi siseläbivaatus

- 1.32. Ettevõtja juhtorgan peab määrama kindlaks juhtimissüsteemi ettevõttesisese läbivaatuse ulatuse ja sageduse, võttes arvesse äritegevuse laadi, mahtu ja keerukust nii üksikettevõtjate kui ka konsolideerimisgrupi tasandil, ning konsolideerimisgrupi struktuuri.
- 1.33. Ettevõtja peab tagama, et läbivaatuse ulatus, tulemused ja järeldused dokumenteeritakse ja edastatakse ettevõtja juhtorganile nõuetekohaselt. Et tagada järeelmeetmete võtmine ja dokumenteerimine, on vaja sobivat tagasisidet.

Suunis 7 – tegevuspõhimõtted

- 1.34. Ettevõtja peab viima kõik juhtimissüsteemi osana nõutavad tegevuspõhimõtted kooskõlla nii omavahel kui ka ettevõtja ettevõtlusstrateegiaga. Kõigis tegevuspõhimõtetes tuleb kirjeldada selgesõnaliselt vähemalt järgmist:
- a) tegevuspõhimõtete eesmärgid;
 - b) täidetavad ülesanded ning nende eest vastutav isik;
 - c) rakendatavad protsessid ja aruandlusmenetlused; samuti
 - d) asjaomaste organisatsiooniliste üksuste kohustus teatada riskijuhtimise, siseauditi, vastavuskontrolli ja aktuaarifunktsioonidele kõigist nende ülesannete täitmiseks olulistest asjaoludest.
- 1.35. Ettevõtja peab võtmefunktsioone hõlmavates tegevuspõhimõtetes käsitlema ka nende funktsioonide rolle, õigusi ja volitusi ettevõtte sees.
- 1.36. Osalev kindlustusandja või edasikindlustusandja või kindlustusvaldusettevõtja või segafinantusvaldusettevõtja peab tagama poliitika järjepideva rakendamise kogu konsolideerimisgrupis. Lisaks tagab ta, et konsolideerimisgrupi ettevõtjate poliitika on kooskõlas grupi poliitikaga.

Suunis 8 – eriolukordade plaanid

- 1.37. Ettevõtja peab tuvastama eriolukordade plaanides käsitletavat materiaalsed riskid valdkondades, milles ta loeb end haavatavaks, vaatab kõnealuseid eriolukordade plaane läbi ning uuendab ja testib neid regulaarselt.

2. jagu: Tasustamine

Suunis 9 – tasustamispoliitika ulatus

- 1.38. Ettevõtja peab tasustamispoliitikaga tagama vähemalt järgmise:
- a) tasustamise määramine ei ohusta ettevõtja võimet säilitada nõuetekohane omakapital;
 - b) teenuseosutajate tasustamiskorraldused ei julgusta ettevõtja riskijuhtimise strateegia seisukohast liigset riskide võtmist.
- 1.39. Osalev kindlustusandja või edasikindlustusandja või kindlustusvaldusettevõtja või segafinantsvaldusettevõtja peab vastu võtma ja rakendama kogu konsolideerimisgrupi tasustamispoliitika. See peab arvestama konsolideerimisgrupi keerukust ja struktuure, et luua kogu konsolideerimisgrupi jaoks järjepidev poliitika, mis on kooskõlas grupi riskijuhtimisstrateegiatega, seda arendada ja rakendada. Poliitikat tuleb kohaldada konsolideerimisgrupi kõigile asjaomastele isikutele ning eraldi ettevõtja tasandil.
- 1.40. Osalev kindlustusandja või edasikindlustusandja või kindlustusvaldusettevõtja või segafinantsvaldusettevõtja peab tagama järgmise:
- a) konsolideerimisgrupi tasustamispoliitika üldine järjepidevus, tagades et see vastaks konsolideerimisgrupi ettevõtjate õiguslikele nõuetele ning kontrollides nende nõuetekohast rakendamist;
 - b) kõik gruppi kuuluvad ettevõtjad täidavad tasustamisnõudeid;
 - c) olulisi riske juhitakse grupi tasandil; see on seotud grupi ettevõtjate tasustamisküsimustega.

Suunis 10 – töötasukomisjon

- 1.41. Ettevõtja peab tagama, et töötasukomisjoni koosseis võimaldab sellel pädevalt ja sõltumatult tasustamispoliitikat ning selle järelevalvet hinnata. Kui töötasukomisjoni ei ole loodud, peab juhtorgan täitma vastasel juhul töötasukomisjonile määratud ülesandeid huvide konflikti vältival viisil.

3. jagu: Sobivus ja nõuetekohasus

Suunis 11 – sobivusnõuded

- 1.42. Ettevõtja peab tagama, et ettevõtja juhid või muid võtmefunktsioone täitvad inimesed on sobivad ning et võetakse arvesse üksikisikutele määratud ülesandeid, et kindlustada kvalifikatsioonide, teadmiste ja oluliste kogemuste asjakohane mitmekesisus viisil, mis tagaks ettevõtja juhtimise ja järelevaatamise professionaalsuse.

- 1.43. Juhtorgani liikmetel peab kollektiivselt olema asjakohane kvalifikatsioon, kogemused ja teadmised vähemalt järgmistes valdkondades:
- a) kindlustus- ja finantsturud;
 - b) äristrateegia ja ärimudel;
 - c) juhtimissüsteem;
 - d) finants - ja aktuaaranalüüs; samuti
 - e) õigusraamistik ja -nõuded.

Suunis 12 – nõuetekohasuse nõuded

- 1.44. Isiku nõuetekohasuse hindamisel peab ettevõtja kontrollima, kas asjakohase kriminaal- või mis tahes muu õigusrikkumise aegumistähtaeg on riiklike õigusaktide alusel möödunud.

Suunis 13 – sobivuse ja nõuetekohasuse tegevuspõhimõtted ja menetlused

- 1.45. Ettevõtjal peab olema sobivust ja nõuetekohasust käsitlevad tegevuspõhimõtted, mis hõlmavad vähemalt järgmist:
- a) nende positsioonide määramise menetluse kirjeldus, mille puhul on vajalik teatise esitamine ning teatamine järelevalveasutusele;
 - b) ettevõtjat juhtivate või võtmefunktsioone täitvate inimeste sobivuse ja nõuetekohasuse hindamise menetluse kirjeldus – nii konkreetsele ametikohale määramise kui ka jooksva hindamise kohta;
 - c) selliste olukordade kirjeldus, mis annavad põhjust hinnata sobivust ja nõuetekohasust uuesti; samuti
 - d) asutusesiseste standardite kohaselt muude, Solventsus II direktiivi artikli 42 nõuetes nimetatava isikute oskuste, teadmiste, eksperdioskuste ja usaldusväärsuse hindamise menetluse kirjeldus – nii konkreetsele ametikohale määramise kui ka jooksva hindamise alusel.

Suunis 14 – võtmefunktsioonide tegevuse edasiandmine

- 1.46. Ettevõtja peab kohaldama sobivuse ja nõuetekohasuse hindamise menetlust ka tegevuse edasiandmisel võtmefunktsiooni täitva teenuseosutaja või allteenuseosutaja juures töötavatele inimestele.
- 1.47. Ettevõtja peab määrama ettevõttes kogu võtmefunktsiooni edasiantud tegevuse eest vastutava inimese, kes on sobiv ja nõuetekohane ning kellel on võtmefunktsiooni edasiantud tegevuse alal piisavalt teadmisi ja kogemusi, et suuta kontrollida teenuseosutaja tegevust ja tulemusi. Määratud isik on Solventsus II direktiivi artikli 42 lõike 2 kohaselt võtmefunktsiooni eest vastutav isik, kellest tuleb järelevalveasutusele teatada.

Suunis 15 – teatis

- 1.48. Järelevalveasutus peab ettevõtjalt nõudma vähemalt tehnilises lisas⁴ märgitud teabe esitamist teatisena.

Suunis 16 – järelevalveasutuse poolt sobivuse ja nõuetekohasuse nõuete hindamine

- 1.49. Järelevalveasutus peab hindama nende isikute sobivuse ja nõuetekohasuse nõudeid, kellele kohaldatakse teatamise nõudeid, ning andma asjaomasele ettevõtjale täieliku teatise laekumisest asjakohase aja jooksul selle kohta tagasisidet.

Kindlustustegevuse seaduse mõistes võtmefunktsiooni korraldamise eest vastutava isiku ehk käesoleva juhendi mõistes võtmefunktsiooni täitja kohta esitab ettevõtja Finantsinspeksioonile tehnilises lisas sätestatud teabe hindamismenetluse läbiviimise kohta vaid Finantsinspeksiooni nõudmisel, misjärel võib Finantsinspeksioon hinnata nende isikute sobivuse ja nõuetekohasuse nõuetele vastavust. See ei mõjuta ettevõtja kohustust koguda kokku tehnilises lisas sätestatud andmed ning kohustust hinnata isiku vastavust sobivuse ja nõuetekohasuse nõuetele. Ettevõtja vastutab võtmefunktsiooni korraldamise eest vastutava isiku nõuetele vastavuse eest.

4. jagu: Riskijuhtimine

Suunis 17 – juhtorgani roll riskijuhtimissüsteemis

- 1.50. Lõplikult peab ettevõtja riskijuhtimissüsteemi tõhususe tagamise eest vastutama ettevõtja juhtorgan, kehtestades riskivalmiduse ja üldise riskitaluvuse ülempiirid ning peamised riskijuhtimisstrateegiad ja tegevuspõhimõtted.
- 1.51. Osaleva kindlustusandja või edasikindlustusandja või kindlustusvaldusettevõtja või segafinantsvaldusettevõtja juhtorgan peab kindlustama, et kogu konsolideerimisgrupi riskijuhtimissüsteem on tõhus. Konsolideerimisgrupi riskijuhtimissüsteem peab hõlmama vähemalt järgmist:
- a) riskijuhtimist puudutavad strateegilised otsused ja tegevuspõhimõtted konsolideerimisgrupi tasandil;
 - b) konsolideerimisgrupi riskivalmiduse ja üldiste riskitaluvuse ülempiiride määratlemine; samuti
 - c) riskide tuvastamine, mõõtmine, juhtimine, monitoorimine ja aruandlus konsolideerimisgrupi tasandil.
- 1.52. Osaleva kindlustusandja või edasikindlustusandja või kindlustusvaldusettevõtja või segafinantsvaldusettevõtja juhtorgan peab kindlustama selliste strateegiliste otsuste ja tegevuspõhimõtete kooskõla konsolideerimisgrupi struktuuri, suuruse ning sellesse kuuluvate ettevõtete eripäradega.

⁴ Tehniline lisa on avaldatud inglise keele EIOPA veebilehel Publications/EIOPA_Guidelines ning sellest lähtudes käesoleva juhendi 2. peatükina.

Suunis 18 – riskijuhtimise tegevuspõhimõtted

- 1.53. Ettevõtja peab kehtestama riskijuhtimise tegevuspõhimõtted, mis hõlmavad vähemalt järgmist:
- a) riskikategooriate määratlused ja riskide mõõtmise meetodid;
 - b) iga asjakohase riskide kategooria, valdkonna ja iga võimaliku riskide kuhjumise juhtimise üldkirjeldus;
 - c) kirjeldus seose kohta maksevõime vajaduste hindamisega, lähtudes ettevõtja omariskide ettevaatava hindamise tulemustest (ORSA tegevuspõhimõtete alusel), regulatiivsetest kapitalinõuetest ja ettevõtja riskitaluvuse piiridest;
 - d) riskitaluvuse piirmäärade täpsustamine kõigis olulistes riskikategooriates kooskõlas ettevõtja üldise riskivalmidusega; samuti
 - e) korrapäraste stressitestide sagedus ja sisu ning nende olukordade kirjeldus, mis õigustaksid eriotstarbelisi stressiteste.

Suunis 19 – riskijuhtimise funktsioon: üldtoimingud

- 1.54. Ettevõtja peab nõudma riskijuhtimise funktsioonilt potentsiaalselt olulisena tuvastatud riskidest teatamist juhtorganile. Riskijuhtimise funktsioon peab enda algatusel ning juhtorgani taotlusel andma aru ka teiste konkreetsete riskivaldkondade kohta.

Suunis 20 – kindlustusrisi hindamise ja eraldiste moodustamise riskide juhtimise tegevuspõhimõtted

- 1.55. Ettevõtja peab oma riskijuhtimise tegevuspõhimõtetes käsitlema kindlustusrisi hindamise ja eraldiste moodustamise riski vallas vähemalt järgmist:
- a) kindlustusäri liigid ja omadused, näiteks, millist liiki kindlustusrisi on ettevõtja valmis võtma;
 - b) kuidas tagada kindlustuspreemiatest saadava sissetuleku piisavus eeldatavate nõuete ja kulude katmiseks;
 - c) ettevõtja kindlustuskohustustest, sealhulgas tema toodetele lisatud valikuvõimalustest ja garanteeritud tagasiosuväärtusest tulenevate riskide tuvastamine;
 - d) kuidas ettevõtja uue kindlustustoote kavandamisel ja kindlustuspreemia arvutamise menetluses võtab arvesse investeeringutega seotud piiranguid; samuti
 - e) kuidas ettevõtja uue kindlustustoote kavandamisel ja kindlustuspreemia arvutamise menetluses võtab arvesse edasikindlustust või teisi riskide maandamise meetodeid.

Suunis 21 – operatsiooniriski juhtimise tegevuspõhimõtted

- 1.56. Ettevõtja peab oma riskijuhtimise tegevuspõhimõtetes käsitlema operatsiooniriski vallas vähemalt järgmist:
- a) määratleb operatsiooniriskid, mis teda mõjutavad või võivad mõjutada, ning hindab nende maandamise viise;

- b) tegevused või sisemised protsessid operatsiooniriski juhtimiseks, kaasa arvatud neid toetav IT-süsteem; samuti
 - c) riskitaluvuse piirmäärad ettevõtja peamistes operatsiooniriski valdkondades.
- 1.57. Ettevõtjal peavad olema protsessid operatsiooniriski juhtumite kindlakstegemiseks, analüüsimiseks ja neist teatamiseks. Selleks peab ettevõtja kehtestama menetluse operatsiooniriski juhtumite registreerimiseks ja seireks.
- 1.58. Ettevõtja peab operatsiooniriski juhtimiseks välja töötama sobiva kogumi operatsiooniriski stsenaariumeid ning analüüsima seda kogumit lähtuvalt vähemalt järgmistest alustest:
- a) mõne põhiprotsessi, -töötaja või -süsteemi ebaõnnestumine; samuti
 - b) väliste juhtumite esinemine.

Suunis 22 – edasikindlustus ja teised riskimaandamise meetodid – riskijuhtimise tegevuspõhimõtted

- 1.59. Ettevõtja peab riskijuhtimise tegevuspõhimõtetes käsitlema edasikindlustuse ja teiste riskimaandamise meetodite vallas vähemalt järgmist:
- a) ettevõtja seatud riski piirmäärade kohase riski ülekandmise taseme määratlemine ning kõige sobivamat laadi edasikindlustuslahenduste kindlakstegemine lähtuvalt ettevõtja riskiprofiilist;
 - b) riskimaandamise partnerite valimise tegevuspõhimõtted ja menetlused edasikindlustuspartnerite krediitdivõime ja hajutatuse hindamiseks ja seireks;
 - c) riski tõhusa ülekandmise hindamise ning alusrisi arvestamise menetlused; samuti
 - d) likviidsuse juhtimine, et tulla toime võimalike ajaerinevustega nõuete väljamaksmise ja edasikindlustussummade kättesaamise vahel.

Suunis 23 – strateegiline ja mainerisk

- 1.60. Ettevõtja peab haldama järgmisi olukordi, tegema nende järelevalvet ja neist teatama:
- a) tegelik või võimalik kokkupuude strateegiliste ja maineriskidega ning nende riskide ja teiste oluliste riskide omavaheline suhe;
 - b) ettevõtja mainet mõjutavad põhiprobleemid, arvestades sidusrühmade ootusi ja turu tundlikkust.

Suunis 24 – varade ja kohustuste juhtimise poliitika

- 1.61. Ettevõtja peab oma riskijuhtimise tegevuspõhimõtetes käsitlema varade ja kohustuste juhtimise vallas vähemalt järgmist:
- a) varade ja kohustuste tähtaegade ja muud laadi erinevuste tuvastamise ja hindamise menetluse kirjeldus vähemalt tähtaegade ja valuutade vallas;

- b) kasutatavate riskimaandamise meetodite kirjeldus ning vastavate riskimaandamise meetodite eeldatav mõju varade ja kohustuste juhtimisele;
- c) teadlikult lubatud erinevuste kirjeldus; samuti
- d) läbiviidavate stressitestide ja stsenaariumitestide aluseks oleva metoodika kirjeldus ja sagedused.

Suunis 25 – investeerimisriski juhtimise tegevuspõhimõtted

- 1.62. Ettevõtja peab oma riskijuhtimise tegevuspõhimõtetes käsitlema investeringute vallas vähemalt järgmist:
- a) turvalisuse, kvaliteedi, likviidsuse, kasumlikkuse ja kättesaadavuse tase, mida ettevõtja kogu varade portfelliga saavutada soovib, ning kuidas ta kavatseb seda saavutada;
 - b) kvantitatiivsed piirmäärad, mis tuleb kehtestada varadele ning riskidele, kaasa arvatud bilansiväliste riskidele, et aidata ettevõtjal tagada portfelli soovitava turvalisuse, kvaliteedi, likviidsuse, kasumlikkuse ja kättesaadavuse saavutamist;
 - c) kättesaadavuse tase, mida ettevõtja kogu varade portfelliga saavutada soovib, ning kuidas ta kavatseb seda saavutada;
 - d) finantsturu keskkonna hinnang;
 - e) tingimused, mille alusel tohib ettevõtja varasid pantida või välja laenata;
 - f) tururiski ja teiste riskide vaheline seos mitmekesisites stsenaariumites;
 - g) menetlus investeringuvarade sobivaks hindamiseks ja kontrollimiseks;
 - h) investeringute tootluse jälgimise ja vajadusel tegevuspõhimõtete läbivaatamise menetlused; samuti
 - i) kuidas valida varasid kindlustusvõtjate ja hüvitise saajate parimates huvides.

Suunis 26 – likviidsusriski juhtimise tegevuspõhimõtted

- 1.63. Ettevõtja peab oma riskijuhtimise tegevuspõhimõtetes käsitlema likviidsusriski vallas vähemalt järgmist:
- a) menetlus tähtaegade erinevuse taseme kindlakstegemiseks nii varade kui ka kohustustega seotud sissetulevate ja väljaminevate rahavoogude vahel, hõlmates ka eeldatavaid rahavoogusid otsekindlustusest ja edasikindlustusest, näiteks kahjunõuetest, lõpetamisest või tagasiostmisest;
 - b) kogu likviidsusvajaduse arvestus lühiajalises ja keskpikas perspektiivis, kaasa arvatud sobiv likviidsuspuhver kaitseks likviidsusvaeguse vastu;
 - c) likviidsete varade hulga arvestus ja seire, kaasa arvatud pealesunnitud realiseerimisest tulenevate potentsiaalsete kulude või finantskahjude kvantitatiivne arvestus;
 - d) alternatiivsete rahastamisvahendite määratlemise ja kulukuse arvessevõtmine; samuti

e) oodatava uue äritegevuse likviidsusolukorrale avaldatava mõju arvestamine.

5. jagu: Mõistlikkuse põhimõte ja juhtimissüsteem

Suunis 27 – investeerimisriski juhtimine

- 1.64. Ettevõtja ei pea tuginema ainult kolmandate osapoolte nagu finantsinstitutsioonide, varahaldajate ja reitinguagentuuride pakutavale teabele. Eelkõige tuleks ettevõtjal välja töötada oma valik riskiindikaatoreid kooskõlas oma investeerimisriski juhtimise tegevuspõhimõtete ja äristrateegiaga.
- 1.65. Investeerimisotsuseid tehes peab ettevõtja võtma arvesse investeeringutega seotud riske ja mitte lootma üksnes sellele, et risk on kapitalinõuetega piisavalt kaetud.

Suunis 28 – ebaharilike investeerimistegevuste hindamine

- 1.66. Enne mis tahes ebaharilikku laadi investeeringu või investeerimistegevuse elluviimist peab ettevõtja hindama vähemalt järgmist:
 - a) tema suutlikkus investeeringut või investeerimistegevust hallata;
 - b) investeeringu või investeerimistegevusega seotud spetsiifilised riskid ning investeeringu või investeerimistegevuse mõju ettevõtja riskiprofiilile;
 - c) investeeringu või investeerimistegevuse kooskõla hüvitisesaajate ja kindlustusvõtjate huvidega, ettevõtja kehtestatud kohustustega seotud piirangutega ning tõhusa portfelli juhtimisega; samuti
 - d) asjaomase investeeringu või investeerimistegevuse mõju kogu portfelli kvaliteedile, turvalisusele, likviidsusele, kasumlikkusele ja kättesaadavusele.
- 1.67. Ettevõtjatel peavad olema kasutusel menetlused, millega nõutakse, et kui kõnealuse investeeringu või investeerimistegevusega kaasneb oluline risk või riskiprofiili muutus, teatab ettevõtja riskijuhtimisfunktsioon selle riski või riskiprofiili muutusest ettevõtja juhtorganile.

Suunis 29 – investeerimisportfellide turvalisus, kvaliteet, likviidsus ja kasumlikkus

- 1.68. Ettevõtja peab regulaarselt vaatama läbi portfelli kui terviku turvalisuse, kvaliteedi, likviidsuse ja kasumlikkuse ning tegema selle järelevalvet, arvestades vähemalt järgmist:
 - a) mis tahes vastutuse piirang, sh kindlustusvõtjate tagatised, ning mis tahes avaldatud poliitika tuleviku määramata hüvitiste kohta ja vajaduse korral kindlustusvõtjate mõistlikud ootused;
 - b) ettevõtjatele aktsepteeritavate riskide tase ja olemus;
 - c) portfelli kui terviku hajutamise tase;
 - d) varade omadused, sh
 - (i) vastaspoolte krediitkvaliteet;
 - (ii) likviidsus;

- (iii) materiaalsus;
- (iv) jätkusuutlikkus;
- (v) tagatise või varasid tagavate muude varade olemasolu ja kvaliteet;
- (vi) finantsvõimendus või koormatised;
- (vii) seeriad;
- e) sündmused, mis võivad muuta investeeringute, sh mis tahes tagatiste omadusi või mõjutada varade väärtust;
- f) varade asukohaga ja kättesaadavusega seotud probleemid, sh
 - (i) ülekandmise keeld;
 - (ii) õiguslikud küsimused muudes riikides;
 - (iii) valuutaga seotud meetmed;
 - (iv) kontohalduri risk;
 - (v) ületagatus ja ülelaenamine.

Suunis 30 – kasumlikkus

- 1.69. Ettevõtja peab määrama oma investeeringutest saadava tulu eesmärgid, arvestades varaportfellide jätkusuutliku tootluse vajadust, et täita kindlustusvõtjate mõistlikud ootused.

Suunis 31 – huvide konfliktid

- 1.70. Ettevõtja peab oma investeerimispoliitikas kirjeldama, kuidas ta tuvastab ja haldab investeeringutest tulenevaid mis tahes huvide konflikte, olenemata sellest, kas need tekivad ettevõttes või varaportfelli haldavas üksuses. Samuti peab ta dokumenteerima nende konfliktide haldamiseks võetud meetmed.

Suunis 32 – investeerimisriskiga ja indeksiga seotud lepingud

- 1.71. Ettevõtja peab tagama, et selle osakuga seotud ning indeksiga seotud lepingute investeeringud valitakse kindlustusvõtjate ja hüvitisesaajate parimates huvides, võttes arvesse võimalikke avalikustatud eesmärgi.
- 1.72. Ettevõtja peab investeerimisriskiga äri puhul arvesse võtma ning haldama investeerimisriskiga lepingute suhtes kehtivaid piiranguid, eelkõige likviidsuspiiranguid.

Suunis 33 – varad, millega ei ole lubatud reguleeritud finantsturul kaubelda

- 1.73. Ettevõtja peab rakendama, haldama, seirama ja kontrollima menetlusi, mis on seotud investeeringutega varadesse, millega ei ole lubatud reguleeritud finantsturul kaubelda, või komplekstoodetesse, mida on keeruline hinnata.

- 1.74. Ettevõtja peab käsitlema varasid, millega on lubatud kaubelda, kuid millega ei kaubelda või kaubeldakse ebakorrapäraselt, samamoodi nagu varasid, millega ei ole lubatud reguleeritud finantsturul kaubelda.

Suunis 34 - tuletisinstrumendid

- 1.75. Tuletisinstrumente kasutades peab ettevõtja rakendama oma investeringuid käsitlevate riskijuhtimispõhimõtetega kooskõlas olevaid menetlusi nende tulemuslikkuse jälgimiseks .
- 1.76. Ettevõtja peab tõendama, kuidas portfelli tulemusliku juhtimise hõlbustamiseks tuletisinstrumentide kasutamisel paraneb kogu portfelli kvaliteet, turvalisus, likviidsus või kasumlikkus ilma ühtki neist omadustest oluliselt kahjustamata.
- 1.77. Kui tuletisinstrumente kasutatakse riskide vähendamisele kaasaaitamiseks või riskimaandamise meetodina, peab ettevõtja dokumenteerima tuletisinstrumentide kasutamise põhjendused ja tõendab sellega saavutatava tegeliku riski ülekandmise.

Suunis 35 – väärtpaberistatud instrumendid

- 1.78. Kui ettevõtja investeerib väärtpaberistatud instrumentidesse, peab ta kindlustama, et tema huvid ning väärtpaberite looja huvid on väärtpaberistatud instrumentide mõistes selgelt arusaadavad ja kooskõlalised.

6. jagu: Omavahendite nõuded ja juhtimissüsteem

Suunis 36 – kapitalijuhtimise tegevuspõhimõtted

- 1.79. Ettevõtja peab koostama menetluste kirjeldust sisaldava kapitalijuhtimise poliitika järgmisel eesmärgil:
- a) emiteeritavate ja edasiste omavahendite kirjade klassifitseerimise tagamine kooskõlas komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2015/35 artiklite 71, 73, 75 ja 77 omadustega;
 - b) tasemete kaupa omavahendite kirjade emiteerimise järelevalve kooskõlas keskpika kapitalijuhtimise plaaniga ning enne mis tahes omavahendite kirjade emiteerimist selle tagamine, et need vastavad pidevalt asjakohase taseme kriteeriumidele;
 - c) selle järelevalve, et omavahendite kirjed ei ole koormatud mis tahes lepingute või seotud tehingute olemasoluga või konsolideerimisgrupi struktuuri tõttu, mis vähendaks nende tõhusust kapitalina;
 - d) selle tagamine, et omavahendite kirjet reguleerivate lepinguliste, põhikirja või õigusaktide tingimustega nõutavad või lubatud meetmed algatatakse ja viiakse lõpule õigel ajal;
 - e) selle tagamine, et lisaomavahendeid saab vajaduse korral õigel ajal sisse nõuda ja seda tehakse;
 - f) mis tahes selliste korralduste, õigusaktide või toodete tuvastamine ja dokumenteerimine, mis põhjustavad eraldatud vahendite kogumid, ning selle tagamine, et solventsuskapitalinõude ja omavahendite määramisel tehakse nõuetekohased arvutused ning kohandused;

- g) selle tagamine, et omavahendite kirjeid reguleerivad lepingutingimused on tasemeteks jaotamise kriteeriumide kontekstis selged ja üheselt mõistetavad;
- h) selle tagamine, et kapitalipositsiooni arvestamisel ja prognoositavate dividendide hindamisel arvestatakse täies ulatuses võimalikku poliitikat või avaldusi lihtaktsiate dividendide kohta;
- i) nende juhtumite tuvastamine ja dokumenteerimine, mille puhul võib kaalutlusõiguse alusel tühistada esimese taseme omavahendite kirjete jaotused;
- j) nende juhtumite tuvastamine, dokumenteerimine ja jõustamine, mille omavahendite kirjete jaotused tuleb edasi lükata või tühistada kooskõlas komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2015/35 artikli 71 lõike 1 punktiga 1 ning artikli 73 lõike 1 punktiga g;
- k) selle ulatuse tuvastamine, mille raames ettevõtja tugineb omavahendite kirjetele, millele kohaldatakse üleminekumeetmeid;
- l) selle tagamine, et üleminekumeetmete alusel omavahenditesse kirjete lisamise meetod toimib stressiolukorras, eelkõige kuidas hinnatakse kirjete kahjumikatmisvõimet ja kuidas seda arvestatakse oma riskide ja maksevõime hindamises, kui see on asjakohane.

Suunis 37 – keskpika perspektiivi kapitalijuhtimise kava

- 1.80. Ettevõtja peab välja töötama keskpika perspektiivi kapitalijuhtimise kava, mille üle teeb järelevalvet ettevõtja juhtorgan ning milles kaalutakse vähemalt järgmist:
- a) kõik kavandatavad kapitali emissioonid;
 - b) ettevõtja omavahenditega seotud tähtjad, sealhulgas nii lepingulised tähtjad kui ka võimalikud varasemad tagasimakse- või tagasiostuvõimalused;
 - c) omariski ja solventsuse hindamistel tehtud prognooside tulemus;
 - d) kuidas mis tahes omavahendi artikli emiteerimine, tagasiost, tagasimaksmine või muu varieerimine mõjutab kohaldatavast kapitalirežiimist tulenevaid võimalikke piiranguid; samuti
 - e) jaotuspõhimõtete rakendamine ja kuidas see mõjutab omavahendeid;
 - f) üleminekuperioodi lõppemise mõju.

7. jagu: Sisekontrollid

Suunis 38 – sisekontrolli keskkond

- 1.81. Ettevõtja peab reklaamima asjakohaste sisekontrollide toimimise olulisust, tagades, et kõik töötajad on teadlikud oma rollist sisekontrolli süsteemis. Kontrollitegevused peavad olema proportsionaalsed kontrollitavatest tegevustest ja protsessidest tulenevate riskidega.

- 1.82. Osaleva kindlustusandja või edasikindlustusandja või kindlustusvaldusettevõtja või segafinantsvaldusettevõtja peab tagama sisekontrolli süsteemide järjekindla rakendamise kogu konsolideerimisgrupis.

Suunis 39 – seire ja aruandlus

- 1.83. Ettevõtja peab kehtestama sisekontrolli süsteemi kuuluvad seire- ja aruandlusmehhanismid, mis kindlustavad juhtorganile otsustusprotsessi jaoks olulise teabe.

8. jagu: Siseauditi funktsioon

Suunis 40 – siseauditi funktsiooni sõltumatus

- 1.84. Ettevõtja peab tagama, et siseauditi funktsioon ei täida operatiivseid funktsioone ja et seda mis tahes muud funktsioonid (sh võtmefunktsioonid) sobimatult ei mõjuta.
- 1.85. Auditit läbi viies ning audititulemusi hinnates või neist teatades peab ettevõtja tagama, et siseauditi funktsioon ei ole mõjutatud juhtorgani juhistest, mis võiksid kahjustada tema sõltumatust ja erapooletust.

Suunis 41 – huvide konfliktid siseauditi funktsiooni piires

- 1.86. Ettevõtja peab võtma nõuetekohased meetmed, et maandada mis tahes huvide konflikti riski.
- 1.87. Ettevõtja peab seega tagama, et asutusesiseselt värvatud audiitorid ei auditeeri tegevusi või funktsioone, mida nad varem auditeeritava ajavahemiku vältel ellu viisid.

Suunis 42 – siseauditi tegevuspõhimõtted

- 1.88. Ettevõtjal peab olema siseauditit käsitlevad tegevuspõhimõtted, mis hõlmavad vähemalt järgmist:
- a) tingimused, mille alusel saab pöörduda siseauditi poole, et saada selle arvamust või abi või teha teisi eritoiminguid;
 - b) vajadusel ettevõttesisesed reeglid, millega kehtestatakse menetlused, mida siseauditi funktsiooni eest vastutav isik peab enne järelevalveasutusele teatamist järgima;
 - c) vajadusel rotatsiooni kriteeriumid töötajate määramisel.
- 1.89. Osaleva kindlustusandja või edasikindlustusandja või kindlustusvaldusettevõtja või segafinantsvaldusettevõtja peab tagama, et konsolideerimisgrupi vastutav ettevõtja tagab, et konsolideerimisgrupi tasandi auditipõhimõtted kirjeldavad, kuidas siseauditi funktsioon suudab
- a) kooskõlastada auditeerimistegevust kogu konsolideerimisgrupi ulatuses;
 - b) tagada siseauditi nõuete järgimise konsolideerimisgrupi tasandil.

Suunis 43 – siseauditi kava

- 1.90. Ettevõtja peab tagama, et siseauditi kava

- a) tugineb metoodilisele riskianalüüsile, arvestades kõiki tegevusi ja terviklikku juhtimissüsteemi ning samuti tegevuste eeldatavat muutumist ja uuendustegevust;
- b) hõlmab kõiki olulisi tegevusi, mis tuleb mõistliku aja jooksul läbi vaadata.

Suunis 44 – siseauditi dokumendid

- 1.91. Ettevõtja peab säilitama oma töö aruandeid, et oleks võimalik hinnata siseauditi funktsiooni töö tulemuslikkust ning dokumenteerida auditid nii, et oleks võimalik kontrollida tehtud auditeid ja nende raames saadud tulemusi.

Suunis 45 – siseauditi funktsiooni ülesanded

- 1.92. Ettevõtja peab nõudma, et siseauditi funktsioon lisab juhtorganile esitatavasse aruandesse puuduste kõrvaldamiseks ettenähtud ajavahemiku ning varasemate auditi soovitude eesmärkide saavutamise teabe.

9. jagu: Aktuaarifunktsioon

Suunis 46 – aktuaarifunktsiooni ülesanded

- 1.93. Ettevõtja peab rakendama sobivaid meetmeid võimalike huvide konfliktide lahendamiseks juhul, kui ettevõtja otsustab lisada aktuaarifunktsiooni ülesannetele ja tegevustele lisaülesandeid või -tegevusi.
- 1.94. Osaleva kindlustusandja või edasikindlustusandja või kindlustusvaldusettevõtja või segafinantssvaldusettevõtja peab nõudma, et aktuaarifunktsioon annaks arvamuse kogu konsolideerimisgrupi edasikindlustuspõhimõtete ja edasikindlustusprogrammi kohta.

Suunis 47 – kindlustustehniliste eraldiste arvutamise kooskõlastamine

- 1.95. Ettevõtja peab nõudma, et aktuaarifunktsioon selgitaks välja võimalikud ebakõlad Solventsus II artiklites 76–83 sätestatud nõuetega kindlustustehniliste eraldiste arvutamise kohta ning teeks vajadusel ettepaneku vastavateks parandusteks.
- 1.96. Ettevõtja peab nõudma, et aktuaarifunktsioon selgitaks kindlustustehniliste eraldiste summa väärtuse hindamise kuupäevade vahel toimunud andmete, meetodite või eelduste muutuste mis tahes olulist mõju.

Suunis 48 – andmete kvaliteet

- 1.97. Ettevõtja peab nõudma, et aktuaarifunktsioon hindab kindlustustehniliste eraldiste arvutamisel kasutatavate ettevõttesiseste ja -välise andmete vastavust Solventsus II-s sätestatud andmete kvaliteedi standarditele ning et aktuaarifunktsioon annab vajaduse korral soovitusi ettevõttesiseste menetluste kohta andmete kvaliteedi parandamiseks, tagamaks, et ettevõtja suudab järgida Solventsus II raamistikku.

Suunis 49 – võrdlus tegelike kogemustega

- 1.98. Ettevõtja peab tagama, et aktuaarifunktsioon teatab tegelike kogemuste ja parima hinnangu vahelistest mis tahes olulistest kõrvalekalletest juhtorganile. Aruandes tuleb uurida kõrvalekallete põhjuseid ning soovitada vajaduse korral eelduste muutmist ning väärtuse hindamise mudeli muutmist, et parandada parima hinnangu arvutamist.

Suunis 50 – kindlustusriski hindamise tegevuspõhimõtted ja edasikindlustuse korraldamine

- 1.99. Ettevõtja peab nõudma aktuaarifunktsiooni poolt kindlustusriski hindamise tegevuspõhimõtete ja edasikindlustuse korraldamise kohta esitatavas arvamuses, et võetakse arvesse nende ja kindlustustehniliste eraldiste omavahelisi seoseid.

Suunis 51 – ettevõtja aktuaarifunktsioon sisemudeli eeltaotluse menetlemise puhul

- 1.100. Ettevõtja peab nõudma aktuaarifunktsioonilt väljaselgitamist, millised riskid on nende eeltaotlemisel oleva sisemudeliga hõlmatud. Aktuaarifunktsioon peab aitama ka selgitada, kuidas nende riskide vahelised ja nende ning teiste riskide vahelised sõltuvused on tuletatud. Kõnealune kaastöö põhineb tehnilisel analüüsil ning peab kajastama funktsiooni kogemusi ja asjatundlikkust.

10. jagu: Muude varade ja kohustuste kui kindlustustehniliste eraldiste väärtuse hindamine

Suunis 52 – muude varade ja kohustuste kui kindlustustehniliste eraldiste väärtuse hindamine

- 1.101. Ettevõtja peab oma varade ja kohustuste väärtuse hindamise poliitikas ning menetluses käsitlema vähemalt järgmist:
- a) meetoodika ja kriteeriumid, mida ta kasutab aktiivsete ning mitteaktiivsete turgude hindamiseks;
 - b) väärtuse hindamise protsessi ja sellega kaasnevate kontrollide (sh andmekvaliteedi kontrollid) nõuded nõuetekohase dokumenteerimise tagamiseks;
 - c) väärtuse hindamise põhimõtete dokumenteerimise nõuded, mida on kasutatud järgmiste puhul:
 - (i) projektid ja nende rakendamise viis;
 - (ii) andmete, parameetrite ja eelduste nõuetele vastavus;
 - d) väärtuse hindamise põhimõtete sõltumatu läbivaatamine ja kontroll;
 - e) juhtorganile regulaarse aruandluse esitamise nõuded selle väärtuse hindamise juhtimissüsteemiga seotud küsimustes.

Suunis 53 – andmekvaliteedi kontrolli menetlused

- 1.102. Ettevõtja peab rakendama andmekvaliteedi kontrolli menetlusi, et tuvastada oma andmekvaliteedi puudused ning et seda mõõta, hallata ja dokumenteerida ning teha vastavat järelevalvet. Need menetlused peavad käsitlema järgmist:
- a) andmete terviklikkus;
 - b) nii asutusesisestest kui ka -välistest allikatest pärit andmete asjakohasus;
 - c) andmekvaliteedi sõltumatu läbivaatamine ja kontroll.

- 1.103. Ettevõtjate rakendatud poliitika ja menetlused peavad täitma vajadust vaadata korrapäraselt läbi turuandmed ning sisendid alternatiivsete allikate ja kogemustega võrreldes.

Suunis 54 – dokumenteerimine alternatiivsete hindamismeetodite kasutamisel

- 1.104. Kui kasutatakse alternatiivseid väärtuse hindamise meetodeid, peab ettevõtja dokumenteerima
- a) meetodi kirjelduse, eesmärgi, põhieeldused, piirangud ja väljundi;
 - b) tingimused, mille puhul meetod ei töötaks tõhusalt;
 - c) väärtuse hindamise protsessi kirjelduse ja analüüsi ning meetodiga seotud kontrollid;
 - d) meetodiga seotud väärtuse hindamise mõõtemääramatuse analüüsi;
 - e) tulemustega tehtud järeltestimise menetluste kirjelduse ning võimaluse korral võrdluse võrreldavate mudelite või muude võrdlusalustega, mis tuleb teha hindamismeetodi esmasel kasutusele võtmisel ja regulaarselt pärast seda;
 - f) kasutatud vahendite või programmide kirjelduse.

Suunis 55 – hindamismeetodite sõltumatu läbivaatamine ja kontroll

- 1.105. Ettevõtja peab tagama, et enne uue meetodi või olulise muudatuse rakendamist ning regulaarselt pärast seda tehakse kooskõlas komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2015/35 artikli 267 lõike 4 punktiga b hindamismeetodi sõltumatu läbivaatus.
- 1.106. Ettevõtja peab otsuste tegemiseks ja riskijuhtimise protsessi jaoks määrama läbivaatuse sageduse kooskõlas meetodi olulisusega.
- 1.107. Ettevõtja peab nii asutusesiseselt väljatöötatud hindamismeetodile või -mudelile kui ka müüja tagatud hindamismeetodile või -mudelile kohaldama samu sõltumatu läbivaatamise ja kontrolli põhimõtteid.
- 1.108. Ettevõtjatel peavad olema kasutusel oma asjakohasele juhtkonna tasandile sõltumatu läbivaatamise ja kontrolli tulemustest teatamise ning võetavate parandusmeetmete soovitude esitamise menetlused.

Suunis 56 – juhtorgani ning ettevõtet tegelikult juhtivate teiste isikute tehtav järelevalve

- 1.109. Juhtorgan ja ettevõtet tegelikult juhtivad teised isikud peavad saama tõendada üldist arusaama väärtuse hindamise lähenemistest ning väärtuse hindamise protsessiga seotud mõõtemääramatustest, et tagada väärtuse hindamise riskijuhtimisprotsessi nõuetekohane järelevalve.

Suunis 57 – järelevalveasutuse poolt ettevõtjatele esitatav taotlus sõltumatu asutusevälise väärtuse hindamise või kontrolli tegemiseks

- 1.110. Järelevalveasutus peab kaaluma ettevõtjale sõltumatu väärtuse hindamise või kontrolli tegemise taotluse esitamist vähemalt juhul, kui oluliste varade või kohustuste väärtuse

hindamisel on väärkajastamise risk, mis võib oluliselt mõjutada ettevõtja maksevõime olukorda.

Suunis 58 – asutusevälise eksperdi sõltumatus

- 1.111. Ettevõtja peab järelevalveasutusele suutma tõendada, et asutusevälise väärtuse hindamise või kontrolli on teinud sõltumatud eksperdid, kellel on asjakohane kutsepädevus ja asjakohased kogemused ning kes teevad seda nõuetekohase hoolikusega.

Suunis 59 – järelevalveasutusele asutusevälise väärtuse hindamise või kontrolli kohta esitatav teave

- 1.112. Ettevõtja peab esitama järelevalveasutusele asutusevälise väärtuse hindamise või kontrolli kohta nõutava kogu teabe. Ettevõtja peab sellesse teabesse lisama vähemalt eksperdi kirjaliku arvamuse asjakohase vara või kohustuse väärtuse hindamise kohta.

11. jagu: Tegevuse edasiandmine

Suunis 60 – kriitilise tähtsusega või olulised funktsioonid ja tegevused

- 1.113. Ettevõtja peab kindlaks määrama ja dokumenteerima, kas edasiantud funktsioon või tegevus on kriitilise tähtsusega või oluline funktsioon või tegevus, lähtudes sellest, kas see funktsioon või tegevus on ettevõtja tegevuseks hädavajalik nii, et ilma selleta ei suudaks ettevõtja kindlustusvõtjale oma teenuseid osutada.

Suunis 61 – kindlustuslepingute sõlmimine

- 1.114. Kui kindlustusvahendajale, kes ei ole ettevõtja töötaja, antakse luba teha kindlustusriski hindamist või lahendada kahjunõudeid kindlustusettevõtja nimel ja arvel, peab ettevõtja tagama, et selle vahendaja tegevusele kohaldatakse tegevuse edasiandmisele rakendatavaid nõudeid.

Suunis 62 – konsolideerimisgrupi piires tegevuse edasiandmine

- 1.115. Kui kriitilise tähtsusega või olulisi funktsioone või tegevusi antakse edasi konsolideerimisgrupi piires, peab osaleva kindlustusandja või edasikindlustusandja või kindlustusvaldusettevõtja või segafinantsvaldusettevõtja dokumenteerima, millised funktsioonid millise juriidilise isikuga seonduvad, ning tagama, et vastav korraldus ei kahjusta võtmefunktsioonide täitmist ettevõtja tasandil.

Suunis 63 –tegevuse edasiandmise kirjalikud tegevuspõhimõtted

- 1.116. Ettevõtja, kes funktsioonide tegevuse edasi annab või seda kaalub, peab käsitlema oma tegevuspõhimõtetes ka enda lähenemisviisi ja menetlusi seoses tegevuse edasiandmisega lepingu algusest lõpuni. Eelkõige peab see hõlmama
- a) funktsiooni või tegevuse kriitilise tähtsuse või olulisuse määramise menetlus;
 - b) kuidas valida sobiva kvaliteediga teenuseosutaja ning kuidas ja kui tihti tema tegevust ning tulemusi hinnatakse;
 - c) teenuseosutajaga sõlmitavasse kirjalikku lepingusse lisatavad andmed, arvestades komisjoni delegeeritud määruses (EL) 2015/35 kehtestatud nõudeid;

- d) äriliste erandolukordade plaanid, sealhulgas väljumisstrateegiad, kui tegu on edasi antud kriitilise tähtsusega, olulise funktsiooni või tegevusega.

Suunis 64 – kirjalik teatis järelevalveasutusele

- 1.117. Ettevõtja peab kriitilise tähtsusega või oluliste funktsioonide või tegevuste edasiandmise kohta järelevalveasutusele esitavas kirjalikus teatises esitama tegevuse edasiandmise ulatuse kirjelduse ja selle põhjenduse ning teenuseosutaja nime. Kui tegevuse edasiandmine hõlmab võtmefunktsiooni, peab teave sisaldama ka teenuseosutaja juures edasiantud funktsiooni või tegevuste eest vastutava isiku nime.

12. jagu: Konsolideerimisgrupi juhtimise erinõuded

Suunis 65 – sisejuhtimismõuete kehtestamise kohustused

- 1.118. Osalev kindlustusandja või edasikindlustusandja või kindlustusvaldusettevõtja või segafinantsvaldusettevõtja peab kehtestama kogu konsolideerimisgrupis kohased sisejuhtimismõuete, mis vastavad konsolideerimisgrupi ja sellega seotud ettevõtete struktuurile, tegevusele ja riskidele, ning võtab arvesse riskijuhtimise sobivat ülesehitust ja korraldust konsolideerimisgrupi tasandil, kehtestades selge kohustuste jaotuse kõigi konsolideerimisgrupi ettevõtete vahel.
- 1.119. Osalev kindlustusandja või edasikindlustusandja või kindlustusvaldusettevõtja või segafinantsvaldusettevõtja ei pea kahjustama enda juhtimissüsteemi kehtestades konsolideerimisgruppi kuuluva iga ettevõtte juhtorgani oma juhtimissüsteemi sisseseadmist.

Suunis 66 – juhtimissüsteem konsolideerimisgrupi tasandil

- 1.120. Osalev kindlustusandja või edasikindlustusandja või kindlustusvaldusettevõtja või segafinantsvaldusettevõtja peab
- a) olema kehtestanud sobivad ja tõhusad vastutuse ja aruandluse vahendid, menetlused ning liinid, mis võimaldavad riskijuhtimise ja sisekontrolli süsteemide toimimist üksikettevõtte tasandil järele valvata ja suunata;
 - b) olema kehtestanud konsolideerimisgrupi sisesed aruandlusliinid ning tõhusad süsteemid, mis tagavad, et teave liigub konsolideerimisgrupis nii alt üles kui ka ülalt alla;
 - c) dokumenteerima ja teatama kõigile konsolideerimisgrupi ettevõtetele kõikide konsolideerimisgrupile mõju avaldavate riskide kindlakstegemise, mõõtmise, monitoorimise ja juhtimise vahenditest ja andma aru kõikidest riskidest, millistega konsolideerimisgrupp kokku puutub; samuti
 - d) võtma arvesse kõigi konsolideerimisgruppi kuuluvate ettevõtete huve ning seda, milline on pikas perspektiivis nende huvide panus konsolideerimisgrupi kui terviku ühiseesmärgi.

Suunis 67 – konsolideerimisgrupi tasandil olulist mõju avaldavad riskid

- 1.121. Osalev kindlustusandja või edasikindlustusandja või kindlustusvaldusettevõtja või segafinantsvaldusettevõtja peab võtma oma riskijuhtimissüsteemis arvesse nii

üksikettevõtjate kui ka konsolideerimisgrupi tasandi riske ja nendevahelist sõltuvust, eelkõige:

- a) mainerisk ning konsolideerimisgrupi sisestest tehingutest ja konsolideerimisgrupi tasandil riskide kontsentreerumisest, sh edasikandumisest tulenevad riskid;
- b) omavahelised sõltuvused riskide vahel, mis tulenevad äritegevusest erinevate ettevõtete kaudu ja erinevates jurisdiktsioonides;
- c) kolmandate riikide ettevõtetest tulenevad riskid;
- d) reguleerimata ettevõtetest tulenevad riskid; samuti
- e) teistest reguleeritud ettevõtetest tulenevad riskid.

Suunis 68 – riskikontsentratsioonid konsolideerimisgrupi tasandil

- 1.122. Osalev kindlustusandja või edasikindlustusandja või kindlustusvaldusettevõtja või segafinantsvaldusettevõtja peab tagama, et kasutusel on protsessid ja menetlused riskikontsentratsioonide tuvastamiseks, mõõtmiseks, juhtimiseks, järelevalveks ja teatamiseks.

Suunis 69 – konsolideerimisgrupisisesed tehingud

- 1.123. Osalev kindlustusandja või edasikindlustusandja või kindlustusvaldusettevõtja või segafinantsvaldusettevõtja peab tagama, et konsolideerimisgrupi ja individuaalsete ettevõtjate riskijuhtimissüsteem hõlmab protsesse ja aruandlusmenetlusi konsolideerimisgrupisisesete tehingute (sh Solventsus II direktiivis osutatud oluliste ja väga oluliste konsolideerimisgrupisisesete tehingute) tuvastamiseks, mõõtmiseks, järelevalveks, juhtimiseks ning aruandluseks.

Suunis 70 – konsolideerimisgrupi riskijuhtimine

- 1.124. Osalev kindlustusandja või edasikindlustusandja või kindlustusvaldusettevõtja või segafinantsvaldusettevõtja peab toetama oma konsolideerimisgrupi tasandil riskijuhtimist sobivate protsesside ja menetlustega, mille abil tehakse kindlaks, mõõdetakse, juhitakse, seiratakse riske ja teatatakse neist, mis konsolideerimisgruppi ja iga ettevõtjat mõjutavad või mõjutada võivad.
- 1.125. Osalev kindlustusandja või edasikindlustusandja või kindlustusvaldusettevõtja või segafinantsvaldusettevõtja peab tagama, et konsolideerimisgrupi riskijuhtimise ülesehitus ja korraldus ei kahjusta ettevõtja õigusvõimet täita oma õigusnormidest, regulatsioonist ja lepingutest tulenevaid kohustusi.

Järgimis- ja aruandluseeskirjad

- 1.126. Käesolev dokument sisaldab EIOPA määruse artikli 16 kohaseid suuniseid. Koosõlas EIOPA määruse artikli 16 lõikega 3 peavad pädevad asutused ja finantseerimisasutused võtma mis tahes meetmeid, et neid suuniseid ja soovitusi järgida.
- 1.127. Pädevad asutused, kes järgivad või kavatsevad hakata järgima käesolevaid suuniseid, peaksid lisama need asjakohasel viisil oma reguleerimis- või järelevalveraamistikku.

- 1.128. Pädevad asutused kinnitavad EIOPA-le, kas nad järgivad või kavatsevad hakata järgima käesolevaid suuniseid koos mittejärgimise põhjustega kahe kuu jooksul pärast tõlgete avaldamist.
- 1.129. Kui osutatud tähtajaks ei vastata, peetakse pädevaid asutusi aruandlusnõuetele mittevastavateks ja nendest teatatakse.

Läbivaatamise lõppsäte

- 1.130. Käesolevad suunised vaatab läbi EIOPA.

2. Tehniline lisa: Finantsinspeksioonile esitatavad minimaalsed andmed seoses sobivuse ja nõuetekohasuse hindamisega

Kontaktandmed

- Ettevõtja nimetus.
- Ettevõtja registrikood.
- Kontaktisiku:
 - a) Eesnimi.
 - b) Perekonnanimi.
 - c) Tiitel.
 - d) Telefoninumber.
 - e) E-posti aadress.
 - f) Faksi number.

Teavituse tüüp

- Esmane nimetamine.
- Muudatus varasemalt esitatud teabes.
- Ametipositsiooni muutumine.

Ametipositsiooni kirjeldus, mille kohta teavitus esitatakse

- Ametipositsiooni nimetus.
- Vastutusalad.
- Ametipositsioonile nimetamise kuupäev.
- Olemasolu korral ametisoleku lõpukuupäev.
- Kas tegemist on juhatuse liikme ülesannetega või mitte.
- Muu teave, mida ettevõtja peab hinnangu andmise jaoks oluliseks.

Teave isiku kohta, kellest teavitatakse

- Eesnimi.
- Perekonnanimi.
- Kõik endised nimed.
- Isiklik aadress.
- Telefoninumber.
- Sünnikuupäev.
- Sünnikoht.
- Kodakondsus.
- Teave kõigi eelnevate Euroopa Majanduspiirkonna finantsjärelevalve asutuste hinnangute või nende teavitamise kohta:
 - a) Järelevalveasutuse nimi.
 - b) Riik.
 - c) Kuupäev.
- Teave eelmiste töökohtade, kutsetegevuse ning juhtorganitesse nimetamiste kohta:
 - a) Äriühingu nimetus ja registrikood.
 - b) Tegevusala ja tegevuse sisu.
 - c) Asukoht ja registreeritud aadress.
 - d) Ametikoha nimetus.
- Teave kõigi teiste omatud positsioonide kohta:
 - a) Äriühingu nimetus ja registrikood.
 - b) Tegevusala ja tegevuse sisu.

- c) Asukoht ja registreeritud aadress.
- d) Ametikoha nimetus.
- Määratava isiku hariduse, teadmiste ja pädevuse kirjeldus, seal hulgas:
 - a) Oskused ja haridustase (kraadid, koolitused ja diplomid).
 - b) Asjakohane erialane kogemus.
- Üksikasjalik teave võimalike huvide konfliktide kohta.
- Teave olulise osaluse või mistahes muu olulise mõju kohta ettevõtjas.
- Teave kõigi teiste äriühingute kohta, milles isik omab otsest või kaudset olulist osalust:
 - a) Äriühingu nimetus ja registrikood.
 - b) Tegevusala ja tegevuse sisu.
 - c) Asukoht ja registreeritud aadress.
 - d) Osaluse protsentuaalne suurus.
- Teave lähisugulaste kohta, kes omavad osalust teavitavas ettevõtjas või teavitavas ettevõtjas osalust omavas äriühingus.
- Teave lähisugulaste kohta, kes omavad ükskõik milliseid muid majanduslikke suhteid eelnimetatud äriühingutega.
- Teave kõigi teiste võimalike kohustuste kohta, mis võivad kaas tuua huvide konflikti olukorra, koos asjaolude selgitusega ning selgitusega, kuidas isik plaanib võimalikud huvide konflikti olukorrad lahendada.
- Teave karistamise kohta Eesti või välisriigi kohtu poolt süüteo eest, mille karistusandmed ei ole karistusregistrist kustutatud, koos asjaolude selgitusega.
- Pooleliolevad süüteomenetlused.
- Teave kuulumisest tegutseva ettevõtja juhatusse, mille osas ei ole teda vabastatud juhatuse liikme vastutusest ettevõtja ees.
- Vabastamine või vallandamine töö-, ameti-, juhatuse liikme või nõukogu liikme kohalt teises finantsinstitutsioonis, äriühingus või selle kõrgemast juhtkonnast.
- Osalemine vahekohtu tegevuses.
- Pankrotid, sundlikvideerimised või nende välisriikide vasted.
- Tegutsemisõiguse mitteandmise, ära võtmise või igasuguse muul viisil tegutsemisõiguse piiramise kohta valdkonnas või tegevusalal, kus on nõutav pädevalt asutuselt, organisatsioonilt või muult organilt saadud tegevusluba, registreering või muu taoline.
 - o Järelevalveorganite poolt rakendatud sanktsioonid isiku vastu või äriühingu vastu, kus isik oli võtmefunktsiooni toimimise eest vastutav isik.
- Muu teave, mis puutub isiku hindamisse järelevalveasutuse poolt.

Esitatavad dokumendid

- Pädeva ametiasutuse poolt kinnitatud karistusregistri või vastava välisriigi andmebaasi andmete väljavõte.

Kinnitused

- Pädeva isiku või juhtorgani poolt allkirjastatud kinnitus, et hindamine viidi läbi vastavalt seadustele ja muudele õigusaktidele ning ettevõtja sobivuse ja vastavuse hindamise sisekordadele ning et tuvastati isiku vastavus sobivuse ja vastavuse nõuetele.
- Kinnitus, et teavituses sisalduv teave on õige ja täielik: kuupäeva, trükitähtedes nime ning allkirjaga.